

Bruksela, 4 marca 2022 r.
(OR. en)

6468/22

Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2012/0299(COD)

SOC 97
GENDER 13
ECOFIN 159
DRS 10
CODEC 196

NOTA

Od:	Komitet Stałych Przedstawicieli (część I)
Do:	Rada
Nr poprz. dok.:	6340/22
Nr dok. Kom.:	16433/12 - COM(2012) 614 final
Dotyczy:	Wniosek dotyczący DYREKTYWY PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY w sprawie poprawy równowagi płci wśród dyrektorów spółek, których akcje są notowane na giełdzie, i odnośnych środków – <i>Podejście ogólne</i>

I. WPROWADZENIE

W dniu 14 listopada 2012 r. Komisja przyjęła wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie poprawy równowagi płci wśród dyrektorów niewykonawczych spółek, których akcje są notowane na giełdzie, i odnośnych środków. Z myślą o rozwiązaniu poważnego problemu, jakim jest niedostateczna reprezentacja kobiet w gospodarczych procesach decyzyjnych na najwyższym szczeblu, proponowana dyrektywa zakłada ustanowienie celu ilościowego w zakresie odsetka niedostatecznie reprezentowanej płci w organach spółek giełdowych: 40 % do 2020 r.¹ (w przypadku przedsiębiorstw publicznych – do 2018 r.).

¹ Docelowe daty zostały dostosowane podczas negocjacji ze względu na czas, jaki upłynął od złożenia wniosku (zob. „harmonogram” poniżej).

Spółki zostałyby zobligowane do działań prowadzących do realizacji tego celu m.in. przez wprowadzenie zasad proceduralnych dotyczących rekrutacji i mianowania niewykonawczych członków organów spółki.

Spółki, które nie osiągną celu równego 40 %, musiałyby w dalszym ciągu stosować zasady proceduralne oraz wyjaśnić, jakie środki podjęły i zamierzały podjąć, aby zrealizować ten cel. W przypadku państw członkowskich, które zdecydują się zastosować przedmiotowy cel *zarówno* do dyrektorów wykonawczych, jak i niewykonawczych, zastosowanie miałby niższy cel (33%).

Parlamenty narodowe DK, NL, PL, SE oraz jedna z dwóch izb parlamentu CZ (Izba Poselska) przedstawiły uzasadnione opinie w terminie ośmiu tygodni od przedłożenia wniosku Komisji, twierdząc, że wniosek ten jest niezgodny z zasadą pomocniczości².

Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny przyjął opinię w dniu 13 lutego 2013 r.³

Komitet Regionów przyjął opinię w dniu 30 maja 2013 r.⁴

Parlament Europejski przyjął stanowisko w pierwszym czytaniu w dniu 20 listopada 2013 r.⁵

II. AKTUALNA SYTUACJA

W latach 2013–2017 wniosek był wielokrotnie analizowany przez Grupę Roboczą do Spraw Społecznych, Komitet Stałych Przedstawicieli i Radę⁶.

Ocena skutków przeprowadzona przez Komisję została również przeanalizowana na początku dyskusji⁷.

² Z uwagi na to, że określony w art. 7 protokołu nr 2 do TUE próg jednej trzeciej głosów nie został osiągnięty, Komisja nie musiała poddawać wnioskowi ponownej analizie.

³ Dz.U. C 133 z 9.5.2013, s. 68.

⁴ ECOS-V-039.

⁵ P7_TA(2013)0488. Sprawozdawcą w Komisji FEMM była Rodi Kratsa-Tsagaropoulou (PPE/EL), zaś w Komisji JURI – Evelyn Regner (S&D/AT).

⁶ Zob. dok. 10422/1/13 REV 1, 16437/13 + COR 1, 9864/1/14 REV 1, 16300/14, 9020/1/15 REV 1, 14343/15 i 9496/17.

⁷ Zob. dok. 5792/1/13 REV 1, 6569/1/13 REV 1 i 8002/13.

W czerwcu 2017 r. Radzie EPSCO przedłożono najnowsze sprawozdanie z postępu prac⁸. W związku z brakiem większości kwalifikowanej opowiadającej się za wnioskiem Rada nie omawiała go od tego czasu.

Prezydencja odnotowała, że choć w Europie istnieje szerokie poparcie dla konieczności poprawy równowagi płci w ramach procesów decyzyjnych, szczególnie w sferze gospodarczej oraz na najwyższym szczeblu, postępy w tym zakresie w dalszym ciągu są powolne i nierównomierne w obrębie UE, co wyraźnie pokazują najnowsze dane liczbowe. W październiku 2021 r., w całej UE tylko 30,6 % członków organów największych spółek giełdowych (i jedynie 8,5 % prezesów tych organów) było kobietami⁹.

Z drugiej strony, prezydencja uznała również, że choć istnieją silne argumenty przemawiające za przyjęciem środków ustawodawczych w tej dziedzinie, ważne jest również poszanowanie różnych okoliczności i sytuacji wyjściowych państw członkowskich, a także zasady pomocniczości. Prezydencja przyjęła zatem stanowisko, że podstawowe podejście zaproponowane w projekcie dyrektywy od samego początku, a mianowicie *cele ilościowe, a nie wiążące kwoty*, zapewnia właściwą równowagę. Ponadto przypomniano delegacjom, że *klauzula elastyczności*, która została wprowadzona do tekstu podczas wcześniejszych dyskusji (zob. art. 4b), pozwoliłaby państwom członkowskim na realizowanie celów dyrektywy za pomocą samodzielnie wybranych środków oraz na zawieszenie wymogów proceduralnych dyrektywy, pod warunkiem że podjęły już one równie skuteczne środki lub poczyniły postępy zbliżające je do osiągnięcia celów ilościowych określonych w dyrektywie. Art. 4b ust. 1 określa trzy możliwe scenariusze, które zgodnie z prawem uznano by za gwarantujące „równoważną skuteczność”. Ponadto, zgodnie z warunkami określonymi w art. 4b ust. 2, państwa członkowskie mogą kontynuować zawieszenie wymogów proceduralnych dyrektywy.

⁸ Dok. 9496/17.

⁹ Wskaźnik: Największe spółki giełdowe: prezesi, członkowie organów spółek i przedstawiciele pracowników | Baza danych statystycznych dotyczących płci | Europejski Instytut ds. Równości Kobiet i Mężczyzn (europa.eu)

Próbując przyspieszyć dyskusję, prezydencja przygotowała nowy pakiet kompromisowy¹⁰, który został przeanalizowany przez członków Grupy Roboczej do Spraw Społecznych podczas nieformalnej wideokonferencji, która odbyła się w dniu 21 lutego 2022 r. Tekst prezydencji spotkał się z szerokim poparciem członków Grupy Roboczej do Spraw Społecznych podczas tej dyskusji.

Zmiany wprowadzone przez prezydencję:

a) Podstawa prawna, inne odniesienia do Traktatu i cel

Motywy 1–3a zostały przeredagowane w celu wzmocnienia związku między celem dyrektywy a proponowaną podstawą prawną.

b) Artykuł 4 (wyjaśnienie brzmienia)

Art. 1 został nieznacznie przeredagowany, aby wyraźnie wskazać, że to *państwa członkowskie* dokonują wyboru spośród alternatywnych celów (40 % w przypadku niewykonawczych członków organów spółek lub 33 % w przypadku wszystkich członków organów spółek).

c) Klauzula zawieszenia (art. 4b)

W art. 4b ust. 1 i 1a połączono i nieznacznie przeredagowano, aby uniknąć powtórzeń i poprawić przejrzystość tekstu oraz w celu zwiększenia elastyczności przyznawanej państwom członkowskim.

d) Sprawozdania (art. 5)

W art. 5 ust. 3a odniesienie do „art. 4b ust. 1a lit. a)” zastąpiono odniesieniem do „art. 4b”, a słowa „taka sama lub podobna” zastąpiono słowem „regularne” w celu zwiększenia elastyczności przyznawanej państwom członkowskim.

¹⁰ Dok. 6212/22.

e) **Harmonogram**

Z uwagi na czas, jaki upłynął od momentu, gdy ostatnio omawiano przedmiotowe dossier, prezydencja dostosowała terminy realizacji celów, terminy sprawozdań i harmonogram wdrożenia. W związku z tym dyrektywa w aktualnym brzmieniu wymagałaby od państw członkowskich zapewnienia, by spółki giełdowe dążyły do osiągnięcia celu polegającego na objęciu przez przedstawicieli niedostatecznie reprezentowanej płci co najmniej 40 % stanowisk dyrektorów niewykonawczych lub celu polegającego na objęciu przez przedstawicieli niedostatecznie reprezentowanej płci co najmniej 33 % wszystkich stanowisk dyrektorskich, w tym zarówno dyrektorów wykonawczych, jak i niewykonawczych, do dnia 31 grudnia 2027 r. (zamiast 2022 r., jak zaproponowano w poprzedniej wersji¹¹). (Zob. art. 4 oraz motywy 22, 24a i 26.)

Tę samą zmianę daty (2027 r. zamiast 2022 r.) wprowadzono także w art. 4c w odniesieniu do indywidualnych celów ilościowych, które mają zostać ustalone przez spółki giełdowe niepodlegające celom ustanowionym w art. 4.

Prezydencja dokonała też dostosowań w harmonogramie wdrażania, tak by zawieszenia zastosowane na podstawie art. 4b wygasły w dniu 31 grudnia 2029 r. (zamiast 2024 r., jak zaproponowano w poprzedniej wersji), chyba że zostałyby spełnione określone warunki. Jeżeli warunki te nie zostałyby spełnione, państwa członkowskie musiałyby zapewnić stosowanie wymogów proceduralnych zawartych w art. 4a ze skutkiem od dnia 30 września 2030 r. (zamiast 2025 r., jak zaproponowano w poprzedniej wersji). (Zob. art. 4b.)

Analogicznie, zgodnie z nowym tekstem, Komisja byłaby zobowiązana do rozpoczęcia składania sprawozdań na temat stosowania dyrektywy do dnia 31 grudnia 2031 r. (zamiast 2026 r., jak zaproponowano w poprzedniej wersji). (Zob. art. 9.)

Ponadto klauzulę wygaśnięcia zmieniono tak, by dyrektywa wygasła z dniem 31 grudnia 2038 r. (zamiast 2033 r., jak zaproponowano w poprzedniej wersji). (Zob. art. 10.)

¹¹ Dok. 9496/17.

f) Aktualizacja

Ze względu na czas, jaki upłynął od ostatniego omówienia tekstu w Radzie, szereg elementów wymagało aktualizacji i dodano odniesienia do kluczowych dokumentów ramowych, w szczególności:

- włączono do tekstu odniesienie do filaru praw socjalnych, ogłoszonego w 2017 r. (motyw 2a);
- dodano odniesienie do celu strategii Komisji na rzecz równouprawnienia płci (motyw 4);
- zaktualizowano statystyki ilustrujące obecne postępy w dążeniu do zapewnienia równowagi płci w organach spółek (motyw 10a);
- dodano odniesienia do deklaracji z Porto, do planu działania na rzecz Europejskiego filaru praw socjalnych oraz do kryzysu związanego z COVID-19 (motyw 10b);¹²
- odniesienie do ogólnego rozporządzenia o ochronie danych ((UE) 2016/679) usunięto jako zbędne, ponieważ przedmiotowe rozporządzenie ma zastosowanie horyzontalne (art. 4a ust. 3).

g) Dalsze zmiany techniczne

Do tekstu wprowadzono również szereg zmian technicznych i redakcyjnych¹³. Po przeprowadzeniu nieformalnych dyskusji 21 lutego prezydencja wprowadziła dalsze dostosowania w tekście na podstawie porad technicznych otrzymanych od prawników lingwistów w Sekretariacie Rady¹⁴. Dokonano w szczególności następujących zmian:

¹² Zaktualizowano lub dodano do tekstu także różne inne odniesienia (zob. motyw 6, motyw 17a, motyw 28 i art. 2 ust. 1).

¹³ Zob. dok. 6212/22.

¹⁴ Zob. dok. 6340/22.

- dostosowano motywy 14 i 22a do treści w części normatywnej tekstu;
- sprecyzowano brzmienie art. 4a (obecnie zawiera on odniesienie do jednego celu zamiast wielu celów, ponieważ państwa członkowskie mogą wybrać jedną z dostępnych opcji);
- sprecyzowano brzmienie art. 4b;
- w art. 6 skorygowano odniesienie do art. 4b ust. 1, zastępując je odniesieniem do art. 4b ust. 2 lit. b);
- brzmienie art. 9 ust. 1 dostosowano do art. 4c.

Na posiedzeniu Coreperu 2 marca 2022 r. zdecydowana większość delegacji poparła tekst kompromisowy¹⁵ przygotowany przez prezydencję i zgodziła się co do tego, że stanowi on solidną podstawę przyszłych negocjacji z Parlamentem Europejskim. Niewielka liczba delegacji nie była w stanie poprzeć tekstu. Inne delegacje nie były jeszcze w stanie wycofać swoich ogólnych zastrzeżeń weryfikacji. Zdecydowana większość poparła przekazanie tekstu Radzie EPSCO z myślą o wypracowaniu podejścia ogólnego.

Po dyskusji na forum Coreperu do tekstu wprowadzono jedną zmianę techniczną polegającą na dodaniu nowego motywu 41, w którym wspomniano o opinii z inicjatywy własnej przyjętej przez Komitet Regionów w sprawie wniosku. Zmianę tę wyróżniono **pogrubioną czcionką** w załączonym tekście.

¹⁵ Dok. 6340/22.

Niewycofane zastrzeżenia¹⁶

Zastrzeżenia ogólne: PL, SK i SE.

Ogólne zastrzeżenia weryfikacji: EE, LV i HU.

Zastrzeżenia parlamentarne: EE, LV i LT.

III. PODSUMOWANIE

Rada (EPSCO) jest proszona o wypracowanie podejścia ogólnego do tekstu przedstawionego w załączniku do niniejszej noty oraz o upoważnienie prezydencji do rozpoczęcia negocjacji w sprawie tego dossier z przedstawicielami Parlamentu Europejskiego.

¹⁶ Zastrzeżenie językowe: DK.

Wniosek

DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

w sprawie poprawy równowagi płci wśród dyrektorów spółek, których akcje są notowane na giełdzie, i odnośnych środków

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 157 ust. 3,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego¹⁷,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą,

¹⁷ Dz.U. C 133 z 9.5.2013, s. 68.

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Zgodnie z art. 2 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE) równość jest wartością leżącą u podstaw Unii i jest wspólna państwom członkowskim w społeczeństwie opartym na równości, w tym równości kobiet i mężczyzn. Zgodnie z art. 3 ust. 3 TUE Unia ma wspierać równość kobiet i mężczyzn.
- (1a) Art. 157 ust. 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej przyznaje Unii uprawnienia ustawodawcze w zakresie przyjmowania środków na szczeblu Unii zmierzających do zapewnienia stosowania zasady równości szans i równości traktowania mężczyzn i kobiet w dziedzinie zatrudnienia i pracy.
- (2) W celu zapewnienia pełnej równości między kobietami i mężczyznami w życiu zawodowym art. 157 ust. 4 TFUE daje państwom członkowskim możliwość utrzymywania lub przyjmowania środków przewidujących specyficzne korzyści, zmierzające do ułatwienia wykonywania działalności zawodowej przez osoby płci niedostatecznie reprezentowanej lub zapobiegania niekorzystnym sytuacjom w karierze zawodowej i ich kompensowania (działanie pozytywne). Art. 23 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej (Karty) stanowi, że należy zapewnić równość kobiet i mężczyzn we wszystkich dziedzinach i że zasada równości nie może stanowić przeszkody w utrzymywaniu lub przyjmowaniu środków zapewniających specyficzne korzyści dla osób należących do płci niedostatecznie reprezentowanej.
- (2a) Europejski filar praw socjalnych, ogłoszony wspólnie przez Parlament Europejski, Radę i Komisję w 2017 r., uwzględnia wśród swoich zasad równość traktowania i szans kobiet i mężczyzn, w tym w odniesieniu do uczestnictwa w rynku pracy, warunków zatrudnienia i rozwoju kariery.

- (3) W zaleceniu Rady 84/635/EWG¹⁸ zalecono, aby państwa członkowskie podjęły kroki w celu objęcia działaniami pozytywnymi – w miarę możliwości – działań mających wpływ na aktywny udział kobiet w organach decyzyjnych. W zaleceniu Rady 96/694/WE¹⁹ zalecono, aby państwa członkowskie zachęcały sektor prywatny do zwiększenia obecności kobiet na wszystkich szczeblach procesu decyzyjnego, w szczególności poprzez przyjęcie planów równości i programów działań pozytywnych lub w ich ramach.
- (3a) Niniejsza dyrektywa przyczynia się do realizacji celu, jakim jest zapewnienie stosowania zasady równości szans poprzez wspieranie zrównoważonej pod względem płci reprezentacji na najwyższych stanowiskach kierowniczych. Ma ona na celu ustanowienie systemu stosowania minimalnych wymogów dotyczących powoływania i wyboru członków organów spółek.
- (4) W ostatnich latach Komisja przedstawiła kilka sprawozdań opisujących sytuację w zakresie osiągania zróżnicowania płci w procesie podejmowania decyzji gospodarczych. Komisja zachęcała spółki giełdowe w Unii do zwiększenia liczby kobiet w swoich organach za pomocą środków samoregulacyjnych oraz do podjęcia konkretnych, dobrowolnych zobowiązań w tym zakresie. W 2010 r. w komunikacie pt. „Zwiększone zaangażowanie na rzecz równości między kobietami i mężczyznami – Karta Kobiet” Komisja podkreśliła, że kobiety nadal nie mają pełnego udziału we władzy i procesach decyzyjnych w życiu politycznym i gospodarczym, oraz potwierdziła zobowiązanie do wykorzystania swoich uprawnień do promowania bardziej sprawiedliwej reprezentacji kobiet i mężczyzn na odpowiedzialnych stanowiskach. Poprawa równowagi płci w procesach decyzyjnych była jednym z priorytetowych zadań wyznaczonych przez Komisję w jej komunikacie pt. „Strategia na rzecz równości kobiet i mężczyzn 2010–2015”. Osiągnięcie równowagi płci w procesie decyzyjnym i politycznym jest jednym z priorytetów określonych w komunikacie Komisji zatytułowanym „Unia równości: strategia na rzecz równouprawnienia płci na lata 2020–2025”.²⁰

¹⁸ Zalecenie Rady 84/635/EWG z dnia 13 grudnia 1984 r. w sprawie promowania działań pozytywnych na rzecz kobiet (Dz.U. L 331 z 19.12.1984, s. 34).

¹⁹ Zalecenie Rady 96/694/WE z dnia 2 grudnia 1996 r. w sprawie zrównoważonego udziału kobiet i mężczyzn w procesie decyzyjnym (Dz.U. L 319 z 10.12.1996, s. 11).

²⁰ COM(2020) 152 final.

- (5) W 2011 r. Rada przyjęła europejski pakt na rzecz równości płci (2011–2020) i przyznała, że strategie w zakresie równości płci mają istotne znaczenie dla wzrostu gospodarczego, dobrobytu oraz konkurencyjności. Potwierdziła swoje zaangażowanie w niwelowanie różnic w traktowaniu kobiet i mężczyzn, tak by zrealizować cele strategii „Europa 2020”, zwłaszcza w trzech dziedzinach o wielkim znaczeniu dla równości płci, tj. w dziedzinie zatrudnienia, kształcenia i włączenia społecznego, oraz wezwała do podjęcia działań zmierzających do promowania równego udziału kobiet i mężczyzn w procesach decyzyjnych na wszystkich szczeblach i we wszystkich dziedzinach w celu pełnego wykorzystania talentów całej populacji.
- (6) Parlament Europejski w rezolucji z lipca 2011 r. w sprawie kobiet i kierownictwa przedsiębiorstw wezwał przedsiębiorstwa do osiągnięcia przełomowego progu 30 % kobiet wśród członków organów kierowniczych do roku 2015 oraz 40 % do roku 2020. Wezwał Komisję do zaproponowania do 2012 r. stosownego prawodawstwa, w tym dotyczącego parytetów, jeżeli działania podjęte przez przedsiębiorstwa i państwa członkowskie okazałyby się niewystarczające. Parlament Europejski powtórzył to wezwanie do ustanowienia odpowiedniego prawodawstwa w rezolucji z dnia 13 marca 2012 r. i w rezolucji z dnia 21 stycznia 2021 r.
- (7)
- (8)
- (9)

- (10) W Europie mieszka wiele kobiet o wysokich kwalifikacjach. Poprawienie równowagi płci w organach spółek ma kapitalne znaczenie dla efektywniejszego wykorzystania istniejącego kapitału ludzkiego, co z kolei ma ogromną wagę w sprostaniu demograficznym wyzwaniom stojącym przed Unią. Ponadto uznaje się powszechnie, że obecność kobiet w organach spółek poprawia funkcjonowanie ładu korporacyjnego; liczne badania wykazały także pozytywną korelację między obecnością obu płci na najwyższych stanowiskach kierowniczych a wynikami finansowymi i dochodowością spółek. Pomimo dowodów potwierdzających korzystny wpływ równowagi płci na przedsiębiorstwa i ogólnie na gospodarkę oraz mimo obowiązującego unijnego prawodawstwa zakazującego dyskryminacji ze względu na płeć i mimo działań na szczeblu Unii propagujących samoregulację, mężczyźni mają nadal zdecydowaną przewagę liczebną nad kobietami w najwyższych organach decyzyjnych spółek w całej Unii. W sektorze prywatnym, a zwłaszcza w spółkach giełdowych, ten brak równowagi płci jest szczególnie istotny i dotkliwy.
- (10a) Z głównego wskaźnika Komisji dotyczącego reprezentacji płci w organach spółek, wynika, że współczynnik udziału kobiet w procesie podejmowania najważniejszych decyzji gospodarczych jest nadal na bardzo niskim poziomie. Według Europejskiego Instytutu ds. Równości Kobiet i Mężczyzn w 2021 r. kobiety stanowiły średnio 30,6 % członków zarządów największych spółek giełdowych i jedynie 8,5 % prezesów.

- (10b) W strategii „Europa 2020” na rzecz inteligentnego, trwałego rozwoju gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu stwierdzono, że zwiększenie obecności kobiet na rynku pracy jest jednym ze wstępnych warunków pobudzania wzrostu gospodarczego oraz rozwiązywania problemów związanych z przemianami demograficznymi w Europie. W strategii określono główny cel uzyskania do 2020 r. wskaźnika zatrudnienia wynoszącego 75 % w odniesieniu do kobiet i mężczyzn w wieku 20–64 lat. W deklaracji z Porto podpisanej przez szefów państw i rządów w dniu 8 maja 2021 r.²¹ z zadowoleniem przyjęto nowe główne cele UE w zakresie zatrudnienia, umiejętności i ograniczania ubóstwa, a także zmienioną tablicę wskaźników społecznych zaproponowaną przez Komisję w Planie działania na rzecz Europejskiego filaru praw socjalnych²². Aby osiągnąć ogólny cel, jakim jest wskaźnik zatrudnienia w wysokości 78 % wśród ludności Unii w wieku 20–64 lat do 2030 r., należy dążyć do zmniejszenia co najmniej o połowę luki w zatrudnieniu między kobietami a mężczyznami w porównaniu z 2019 r. Szacuje się, że zwiększenie udziału kobiet w procesie podejmowania decyzji gospodarczych, w szczególności w organach spółek, będzie mieć pozytywny wpływ na zatrudnienie kobiet w tych spółkach, jak również na całą gospodarkę. W następstwie kryzysu związanego z COVID-19 równouprawnienie płci i przywództwo sprzyjające włączeniu społecznemu mają większe znaczenie niż kiedykolwiek wcześniej. Badania wykazały, że włączenie społeczne i różnorodność są czynnikami umożliwiającymi odbudowanie odporności.
- (11) Odsetek kobiet w organach spółek zwiększał się bardzo powoli w ciągu ostatnich lat. Wskaźnik poprawy w poszczególnych państwach członkowskich był różny i prowadził do bardzo rozbieżnych wyników. Dużo większy postęp odnotowano w tych państwach członkowskich, w których wprowadzono środki wiążące. Rozbieżność ta prawdopodobnie się zwiększy, zważywszy na bardzo odmienne metody zapewniania bardziej zrównoważonej reprezentacji kobiet i mężczyzn w organach spółek. Zachęca się zatem państwa członkowskie, by dzieliły się informacjami o skutecznych środkach, które zostały zastosowane na szczeblu krajowym, oraz politykach, które zostały przyjęte w skali krajowej, a także by wymieniały się najlepszymi praktykami, z myślą o wspieraniu postępu w całej Unii w dążeniu do osiągnięcia bardziej zrównoważonej reprezentacji kobiet i mężczyzn w organach spółek.
- (12)

²¹ <https://www.consilium.europa.eu/pl/press/press-releases/2021/05/08/the-porto-declaration/>
²² COM(2021) 102 final.

- (13) Obecny brak przejrzystości procesu selekcji i kryteriów kwalifikacji odnoszących się do stanowisk w organach spółek w większości państw członkowskich stanowi poważną przeszkodę w osiągnięciu większego zróżnicowania płci wśród członków organów spółek i ma negatywny wpływ zarówno na kariery kandydatów do organów spółek, jak i na swobodny przepływ pracowników, a także na decyzje inwestorów. Taki brak przejrzystości uniemożliwia potencjalnym kandydatom na członków organów spółek ubieganie się o te stanowiska, na których ich kwalifikacje byłyby najbardziej potrzebne, i kwestionowanie dyskryminujących ze względu na płeć decyzji w sprawie powoływania kandydatów, ograniczając tym samym swobodny przepływ pracowników na rynku wewnętrznym. Z drugiej strony inwestorzy mają różne strategie inwestycyjne, które wymagają informacji związanych również z wiedzą fachową i kompetencjami członków organów spółek. Większa przejrzystość kryteriów kwalifikacji i procesu selekcji członków organów spółek umożliwia inwestorom dokonywanie lepszej oceny strategii biznesowej przedsiębiorstwa i podejmowanie świadomych decyzji.
- (14) Chociaż niniejsza dyrektywa nie ma na celu szczegółowego zharmonizowania przepisów krajowych dotyczących procesu selekcji i kryteriów kwalifikacji na stanowiska w organach spółek, w celu poprawy równowagi płci należy wprowadzić pewne minimalne standardy w odniesieniu do wymogu obowiązującego spółki giełdowe, w których brakuje zrównoważonej reprezentacji płci, i dotyczącego doboru kandydatów wybieranych lub powoływanych na stanowiska dyrektorów niewykonawczych na podstawie obiektywnej, porównawczej oceny kwalifikacji kandydatów pod względem umiejętności niezbędnych na danym stanowisku, kompetencji i wyników w pracy. Jedynie środek przyjęty na szczeblu UE może skutecznie pomóc w zapewnieniu konkurencyjnych i równych warunków działania w całej Unii i w uniknięciu praktycznych problemów w działalności biznesowej.

(15)

- (16) Unia powinna zatem zmierzać do zwiększenia obecności kobiet w organach spółek, zarówno w celu pobudzenia wzrostu gospodarczego i konkurencyjności europejskich przedsiębiorstw, jak i w celu osiągnięcia faktycznej równości płci na rynku pracy. Do celu tego należy dążyć, ustalając minimalne wymogi dotyczące pozytywnych działań w formie środków wiążących ukierunkowanych na osiągnięcie celu ilościowego w odniesieniu do składu organów spółek giełdowych pod względem płci, w świetle faktu, że państwa członkowskie oraz inne kraje, które zastosowały tę lub podobną metodę, osiągnęły najlepsze rezultaty w zapewnieniu bardziej zrównoważonej reprezentacji kobiet i mężczyzn na stanowiskach związanych z podejmowaniem decyzji gospodarczych.
- (17) Spółki, których akcje są notowane na giełdzie, mają duże znaczenie gospodarcze, są szczególnie widoczne na rynku i wywierają na niego znaczny wpływ. Wspomniane spółki ustanawiają standardy w odniesieniu do gospodarki w szerszym rozumieniu; oczekuje się również, że ich praktyki będą stanowić przykład dla innych rodzajów spółek. Publiczny charakter spółek giełdowych uzasadnia – z uwagi na interes publiczny – objęcie ich w większym stopniu regulacjami.
- (17a) Środki przewidziane w niniejszej dyrektywie powinny mieć zastosowanie do spółek giełdowych zdefiniowanych jako spółki mające siedzibę statutową w państwie członkowskim, których akcje są dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym w rozumieniu dyrektywy 2014/65/UE Parlamentu Europejskiego i Rady²³ w co najmniej jednym państwie członkowskim. Niniejsza dyrektywa nie wpływa na obowiązujące prawodawstwo dotyczące ustalania siedziby spółki giełdowej.

²³ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/65/UE z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych oraz zmieniająca dyrektywę 2002/92/WE i dyrektywę 2011/61/UE (Dz.U. L 173 z 12.6.2014, s. 349–496).

- (17b) Do celów wykonania niniejszej dyrektywy państwem członkowskim właściwym do celów regulowania spraw na mocy przedmiotowej dyrektywy powinno być państwo członkowskie, w którym dana spółka giełdowa ma siedzibę statutową, a nie państwo członkowskie, na którego rynku regulowanym ta spółka giełdowa prowadzi obrót swoimi akcjami. Prawem właściwym powinno być prawo państwa członkowskiego, w którym dana spółka giełdowa ma siedzibę statutową.
- (18) Niniejsza dyrektywa nie powinna mieć zastosowania do małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP), zdefiniowanych w zaleceniu Komisji 2003/361/WE z dnia 6 maja 2003 r. dotyczącym definicji mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw²⁴.
- (19) Istnieją różne rodzaje systemów struktur organów spółek giełdowych w państwach członkowskich; rozróżnia się przede wszystkim system dualistyczny, zarówno z zarządem, jak i radą nadzorczą, oraz system monistyczny, łączący funkcję zarządzania i nadzoru w ramach jednego organu. Istnieją również systemy mieszane, które łączą aspekty obu systemów lub które umożliwiają spółkom wybór między różnymi modelami. Niniejsza dyrektywa powinna mieć zastosowanie do wszystkich systemów organów spółek w państwach członkowskich.
- (20) We wszystkich systemach organów spółek rozróżnia się – formalnie lub faktycznie – stanowiska dyrektorów wykonawczych, zaangażowanych w bieżące zarządzanie spółką, oraz stanowiska dyrektorów niewykonawczych, którzy pełnią funkcję nadzorczą i nie są zaangażowani w bieżące zarządzanie. Celem niniejszej dyrektywy jest poprawienie równowagi płci w ramach obu kategorii dyrektorów. Aby zachować właściwą równowagę między potrzebą zwiększenia zróżnicowania płci w organach spółek a potrzebą ograniczenia ingerencji w bieżące zarządzanie spółką, niniejsza dyrektywa wprowadza rozróżnienie między wspomnianymi dwiema kategoriami dyrektorów.

²⁴ Dz.U. L 124 z 20.5.2003, s. 36.

- (21) Cele ilościowe przewidziane w niniejszej dyrektywie powinny mieć zastosowanie do wszystkich dyrektorów niewykonawczych. W niektórych państwach członkowskich pewna liczba dyrektorów niewykonawczych może lub musi być powoływana lub wybierana przez pracowników lub organizacje pracownicze zgodnie z prawem krajowym lub praktyką krajową. Cele ilościowe powinny mieć także zastosowanie do tych dyrektorów. Zważywszy jednak na fakt, że niektórzy dyrektorzy niewykonawczy są przedstawicielami pracowników, środki służące zapewnieniu osiągnięcia tych celów powinny zostać określone przez zainteresowane państwa członkowskie, z należyтым uwzględnieniem szczegółowych przepisów dotyczących wyboru lub wyznaczania przedstawicieli pracowników zgodnie z ustawodawstwem poszczególnych państw członkowskich oraz z poszanowaniem swobody głosowania w wyborach na przedstawicieli pracowników. Ze względu na różnice w krajowym prawie spółek powinno to obejmować możliwość stosowania przez państwa członkowskie celów ilościowych oddzielnie wobec przedstawicieli akcjonariuszy i przedstawicieli pracowników.
- (22) Celem spółek giełdowych w Unii powinno być osiągnięcie najpóźniej do dnia 31 grudnia 2027 r. poziomu co najmniej 40 % stanowisk dyrektorów niewykonawczych zajmowanych przez osoby należące do niedostatecznie reprezentowanej płci. Ewentualnie, z uwagi na fakt, że spółki giełdowe powinny mieć na celu zwiększenie odsetka osób należących do niedostatecznie reprezentowanej płci na wszystkich stanowiskach decyzyjnych, państwa członkowskie mogą przewidzieć, że spółki giełdowe mogą dążyć do osiągnięcia celu zakładającego zajmowanie co najmniej 33 % wszystkich stanowisk dyrektorów – niezależnie od tego, czy są to stanowiska dyrektorów wykonawczych czy niewykonawczych – przez osoby należące do niedostatecznie reprezentowanej płci. Cele te dotyczą ogólnie pojętej różnorodności płci wśród dyrektorów i nie mają wpływu na dokonywanie konkretnych wyborów poszczególnych osób na stanowiska dyrektorów z szerokiej puli kandydatów i kandydatek w poszczególnych przypadkach. W szczególności niniejsza dyrektywa nie wyklucza żadnych konkretnych kandydatów z ubiegania się o stanowiska dyrektorów ani też nie narzuca spółkom lub akcjonariuszom wyboru konkretnych dyrektorów. Respektuje ona prawa akcjonariuszy oraz swobodę głosowania na zgromadzeniu akcjonariuszy. Decyzja w sprawie odpowiednich członków organów spółek pozostaje zatem w gestii spółek i akcjonariuszy.

- (22a) W przypadku spółek giełdowych mających siedzibę statutową w państwie członkowskim, które podjęło już równie skuteczne środki w celu zapewnienia bardziej zrównoważonej reprezentacji kobiet i mężczyzn w organach spółek giełdowych lub w którym istnieją dowody na to, że poczyniono postępy przybliżające do realizacji powyższych celów, a państwo to postanowiło zawiesić stosowanie art. 4a, cele określone w art. 4 ust. 1 powinno uznać się za osiągnięte.
- (23)
- (24) Określenie liczby stanowisk dyrektorów koniecznej do realizacji założonych celów wymaga dodatkowego doprecyzowania, ponieważ zważywszy na rozmiar większości organów spółek, nie jest możliwe z matematycznego punktu widzenia osiągnięcie odsetka wynoszącego dokładnie 40 % lub w stosownych przypadkach – 33 %. W związku z tym liczba stanowisk w organach spółek konieczna do osiągnięcia celu powinna odpowiadać liczbie jak najbardziej zbliżonej do progu 40 % lub w stosownych przypadkach – 33 %, w obu przypadkach powinna jednak być niższa niż 50 %.
- (24a) Ponieważ struktura płci ludności aktywnej zawodowo może mieć bezpośredni wpływ na dostępność kandydatów należących do niedostatecznie reprezentowanej płci, państwa członkowskie mogą postanowić, że cele ilościowe dotyczące reprezentacji mężczyzn i kobiet wśród dyrektorów określone w niniejszej dyrektywie nie mają zastosowania do spółek giełdowych, w których osoby należące do niedostatecznie reprezentowanej płci stanowią mniej niż 10 % pracowników. Spółki takie powinny jednak określić własne cele ilościowe w zakresie zrównoważonej reprezentacji płci wśród wszystkich stanowisk dyrektorskich oraz powinny dążyć do osiągnięcia tych celów do dnia 31 grudnia 2027 r.

- (25) W orzecznictwie dotyczącym działań pozytywnych i ich zgodności z zasadą niedyskryminacji ze względu na płeć (określoną również w art. 21 Karty) Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej uznał, że w niektórych przypadkach można przyznać pierwszeństwo niedostatecznie reprezentowanej płci w ramach selekcji na stanowisko pracy lub do awansu, pod warunkiem że kandydat należący do niedostatecznie reprezentowanej płci posiada takie same kwalifikacje jak jego konkurent płci przeciwnej pod względem posiadania umiejętności niezbędnych na tym stanowisku, kompetencji i wyników w pracy oraz że pierwszeństwo to nie jest automatyczne i bezwarunkowe, ale może zostać zniesione, jeżeli względy szczególne dotyczące konkretnego kandydata płci przeciwnej przechylają szalę na jego korzyść, oraz że kandydatura każdej osoby podlega obiektywnej ocenie, w której uwzględnia się wszystkie kryteria selekcji odnoszące się do poszczególnych kandydatów²⁵.
- (26) Zgodnie z wspomnianym orzecznictwem państwa członkowskie powinny zapewnić, by te spółki giełdowe, w których organach osoby należące do niedostatecznie reprezentowanej płci zajmują mniej niż 40 % stanowisk dyrektorów niewykonawczych lub mniej niż 33 % wszystkich stanowisk dyrektorów, dokonują selekcji najlepiej wykwalifikowanych kandydatów, którzy mają zostać wybrani lub powołani na te stanowiska, na podstawie analizy porównawczej kwalifikacji poszczególnych kandydatów, stosując jasne, neutralnie sformułowane i jednoznaczne kryteria ustalone na początku procesu selekcji, z myślą o osiągnięciu odpowiednich progów procentowych nie później niż 31 grudnia 2027 r. Przykłady rodzajów kryteriów selekcji, jakie mogłyby stosować spółki giełdowe, obejmują doświadczenie zawodowe związane z zarządzaniem lub nadzorem, znajomość konkretnych, stosownych dziedzin, takich jak finanse, controlling lub zarządzanie zasobami ludzkimi, zdolności kierownicze i komunikacyjne oraz umiejętności w zakresie tworzenia sieci kontaktów.

²⁵ Sprawa C-450/93 Kalanke [1995] Rec. s. I-3051, sprawa C-409/95 Marschall [1997] Rec. s. I-6363, sprawa C-158/97 Badeck [2000] Rec. s. I-1875, sprawa C-407/98 Abrahamsson [2000] Rec. s. I-5539.

- (26a) W państwach członkowskich, w których mają zastosowanie wymogi dotyczące procesu selekcji kandydatów, spółki, w których organach osoby należące do niedostatecznie reprezentowanej płci zajmują co najmniej 40 % stanowisk dyrektorów niewykonawczych lub co najmniej 33 % wszystkich stanowisk dyrektorów, nie powinny być zobligowane do wdrożenia tych wymogów.
- (27) Metody selekcji kandydatów, którzy mają zostać wybrani lub powołani na stanowiska dyrektorów, są różne w poszczególnych państwach członkowskich oraz spółkach. Mogą one obejmować wstępną selekcję kandydatów, którzy zostaną przedstawieni zgromadzeniu akcjonariuszy, na przykład przez komitet ds. nominacji, lub specjalistyczne firmy poszukujące kandydatów na stanowiska kierownicze. Wymogi dotyczące selekcji kandydatów powinny być spełniane na odpowiednim etapie procesu selekcji zgodnie z prawem krajowym oraz statutami zainteresowanych spółek giełdowych, zanim kandydat zostanie wybrany przez akcjonariuszy, przykładowo podczas sporządzania krótkiej listy kandydatów. W tym względzie dyrektywa określa jedynie minimalne standardy procesu selekcji kandydatów, którzy mają zostać powołani lub wybrani na dane stanowisko, umożliwiając stosowanie warunków przewidzianych w orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości, aby osiągnąć cel, jakim jest bardziej zrównoważona reprezentacja kobiet i mężczyzn w organach spółek giełdowych. Niniejsza dyrektywa respektuje prawa akcjonariuszy oraz swobodę głosowania na zgromadzeniu akcjonariuszy.

- (28) W świetle celów niniejszej dyrektywy spółki giełdowe powinny być zobowiązane do poinformowania kandydata – na jego wniosek – o kryteriach kwalifikacji, na których oparto selekcję, obiektywnej oceny porównawczej kandydatów na podstawie tych kryteriów oraz – w stosownych przypadkach – względów przechylających szalę na korzyść kandydata należącego do niedostatecznie reprezentowanej płci. Taki wymóg dotyczący informacji mógłby zakładać ograniczenie prawa do poszanowania życia prywatnego oraz prawa do ochrony danych osobowych uznanych, odpowiednio, w art. 7 i 8 Karty. Ograniczenia takie są jednak konieczne oraz, zgodnie z zasadą proporcjonalności, faktycznie realizują uznane cele leżące w ogólnym interesie. Są zatem zgodne z wymogami dotyczącymi takich ograniczeń określonymi w art. 52 ust. 1 Karty i ze stosownym orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości. Ograniczenia te należy stosować zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679²⁶.
- (29) W przypadku gdy kandydat należący do niedostatecznie reprezentowanej płci domniemywa, że posiadał równe kwalifikacje w stosunku do wybranego kandydata płci przeciwnej, spółka giełdowa jest zobowiązana do wykazania poprawności wyboru.

²⁶ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz.U. L 119 z 4.5.2016, s. 1–88).

- (29a) Zgodnie z zasadą pomocniczości należy uznać zasadność różnych stosowanych podejść oraz skuteczność niektórych środków krajowych dostępnych w tym złożonym obszarze polityki. W niektórych państwach członkowskich podjęto już środki przewidujące równie skuteczne sposoby zapewnienia bardziej zrównoważonej reprezentacji kobiet i mężczyzn w organach spółek giełdowych lub środki takie mogą jeszcze zostać podjęte lub mogą istnieć dowody na to, że poczyniono postępy, zbliżając się do osiągnięcia celów określonych w niniejszej dyrektywie, przed terminem jej wykonania. Te państwa członkowskie mogą zawiesić stosowanie wszystkich wymogów dotyczących procesu selekcji kandydatów. W państwach członkowskich, które wprowadziły równie skuteczne środki w drodze przepisów krajowych wymagających, by osoby należące do niedostatecznie reprezentowanej płci zajmowały co najmniej 30 % stanowisk dyrektorów niewykonawczych lub co najmniej 25 % wszystkich stanowisk dyrektorskich w dużych spółkach giełdowych, zasady zaokrąglania liczb określone w niniejszej dyrektywie w odniesieniu do konkretnej liczby członków organów spółki powinny być stosowane odpowiednio w celu dokonania oceny tych przepisów krajowych na mocy niniejszej dyrektywy.
- (29b) Również z myślą o poprawieniu równowagi płci wśród dyrektorów zaangażowanych w bieżące działania związane z zarządzaniem, od spółek giełdowych należy wymagać określenia indywidualnych celów ilościowych dotyczących bardziej zrównoważonej reprezentacji obydwu płci wśród dyrektorów wykonawczych, tak aby cele te mogły zostać osiągnięte przed upływem terminu ustalonego w niniejszej dyrektywie. Cele te powinny pomóc spółkom w poczynieniu wymiernych postępów w porównaniu z obecną sytuacją. Obowiązek ten nie powinien mieć zastosowania do spółek giełdowych dążących do osiągnięcia celu wynoszącego 33 % w odniesieniu do wszystkich dyrektorów, wykonawczych czy niewykonawczych.

- (29d) Państwa członkowskie powinny wprowadzić w odniesieniu do spółek giełdowych wymóg corocznego dostarczania właściwym organom informacji na temat składu ich organów pod względem płci, jak również informacji dotyczących środków podjętych z myślą o osiągnięciu celów określonych w niniejszej dyrektywie, aby umożliwić tym właściwym organom dokonanie oceny postępów każdej spółki giełdowej w dążeniu do bardziej zrównoważonej reprezentacji mężczyzn i kobiet wśród dyrektorów. Spółki giełdowe powinny publikować takie informacje w odpowiedni i dostępny sposób na swoich stronach internetowych. Jeżeli dana spółka giełdowa nie osiągnęła mających zastosowanie celów ilościowych, wspomniane informacje powinny także zawierać opis środków, jakie spółka ta zamierza podjąć w przyszłości, aby te cele zrealizować. W przypadku gdy państwa członkowskie zawiesiły stosowanie art. 4a na podstawie art. 4b, obowiązki te nie powinny mieć zastosowania, pod warunkiem że przepisy krajowe zawierają regularne obowiązki sprawozdawcze.
- (30) Spełnienie obowiązków dotyczących procesu selekcji kandydatów, którzy mają zostać wybrani lub powołani, obowiązku określenia dobrowolnej wartości docelowej w odniesieniu do dyrektorów wykonawczych oraz obowiązku sprawozdawczego należy egzekwować za pomocą skutecznych, proporcjonalnych i odstraszających środków. Bez uszczerbku dla prawa krajowego dotyczącego środków egzekwowania, dopóki spółki giełdowe spełniają wspomniane obowiązki, nie powinny być penalizowane za nieosiągnięcie celów ilościowych w zakresie reprezentacji mężczyzn i kobiet wśród dyrektorów. Środki egzekwowania nie powinny mieć zastosowania do spółek giełdowych jako takich, jeżeli na mocy prawa krajowego danego działania lub zaniechania nie można przypisać tej spółce, lecz innym osobom fizycznym lub prawnym, takim jak poszczególni akcjonariusze.
- (31)
- (32)
- (33)
- (34)
- (35)

- (35b) Państwa członkowskie lub spółki giełdowe mogą wprowadzić lub utrzymać bardziej korzystne przepisy w celu zapewnienia bardziej zrównoważonej reprezentacji mężczyzn i kobiet.
- (36) Niniejsza dyrektywa nie narusza praw podstawowych i jest zgodna z zasadami uznanymi w Karcie. W szczególności przyczynia się do urzeczywistnienia prawa do równości kobiet i mężczyzn (art. 23 Karty), prawa do wolności wyboru zawodu i prawa do podejmowania pracy (art. 15 Karty). Dyrektywa ma na celu zapewnienie pełnego przestrzegania prawa do skutecznego środka prawnego i dostępu do bezstronnego sądu (art. 47 Karty). Ograniczenia korzystania z wolności prowadzenia działalności gospodarczej (art. 16 Karty) oraz prawa własności (art. 17 ust. 1 Karty) respektują istotę tych praw i wolności oraz są konieczne i proporcjonalne. Wpisują się one faktycznie w cele interesu ogólnego uznane przez Unię i w konieczność ochrony praw i wolności innych.

- (37) Podczas gdy niektóre państwa członkowskie podjęły działania regulacyjne lub zachęcały do samoregulacji, osiągając różne wyniki, większość państw członkowskich nie podjęła działań ani nie wykazała chęci do działania w sposób, który doprowadziłby do wystarczającej poprawy. Przewidywania oparte na kompleksowej analizie wszystkich dostępnych informacji dotyczących przeszłych i obecnych tendencji, jak również zamiarów pokazują, że państwa członkowskie, działając samodzielnie, nie osiągną w najbliższej przyszłości zrównoważonej reprezentacji kobiet i mężczyzn wśród członków organów spółek w całej Unii, zgodnej z celami określonymi w niniejszej dyrektywie. W świetle tych okoliczności i uwzględniając pogłębiające się różnice między państwami członkowskimi pod względem reprezentacji kobiet i mężczyzn w organach spółek, równowaga płci w organach spółek w całej Unii może zostać zwiększona dzięki wspólnemu podejściu, a potencjał w zakresie równości płci, konkurencyjności oraz wzrostu gospodarczego można zrealizować w lepszy sposób za pomocą skoordynowanych działań na szczeblu Unii zamiast inicjatyw krajowych o różnym zakresie, zasięgu oraz skuteczności. Ponieważ cele niniejszej dyrektywy nie mogą zostać osiągnięte w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, natomiast ze względu na skalę i skutki działania, możliwe jest ich lepsze osiągnięcie na poziomie Unii, może ona podjąć działania zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej.
- (38) Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym artykule, niniejsza dyrektywa ogranicza się do określenia wspólnych celów i zasad i nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tych celów. Państwom członkowskim pozostawia się wystarczającą swobodę określenia, w jaki sposób cele określone w niniejszej dyrektywie można najlepiej zrealizować z uwzględnieniem uwarunkowań krajowych, w szczególności zasad i praktyk w zakresie rekrutacji na stanowiska w organach spółek. Niniejsza dyrektywa nie ingeruje w możliwość powoływania przez spółki giełdowe na stanowiska członków ich organów osób najbardziej wykwalifikowanych oraz przyznaje dostatecznie długi okres dostosowawczy.

- (39) Zgodnie z zasadą proporcjonalności cel, który muszą osiągnąć spółki giełdowe, powinien być ograniczony w czasie i pozostawać w mocy jedynie do momentu, gdy zostanie osiągnięty trwały postęp w zakresie składu ich organów pod względem płci. Z tego powodu Komisja powinna regularnie dokonywać przeglądu stosowania niniejszej dyrektywy oraz przedkładać sprawozdania Parlamentowi Europejskiemu i Radzie. Ponadto niniejsza dyrektywa przewiduje termin wygaśnięcia. Komisja w ramach przeglądu powinna ocenić, czy istnieje potrzeba przedłużenia okresu obowiązywania dyrektywy poza ten termin.
- (40) Zgodnie ze wspólną deklaracją polityczną państw członkowskich i Komisji z dnia 28 września 2011 r. dotyczącą dokumentów wyjaśniających²⁷ państwa członkowskie zobowiązały się w uzasadnionych przypadkach do złożenia, wraz z powiadomieniem o środkach transpozycji, co najmniej jednego dokumentu wyjaśniającego związku między elementami dyrektywy a odpowiadającymi im częściami krajowych instrumentów transpozycyjnych. W odniesieniu do niniejszej dyrektywy prawodawca uznaje, że przekazanie takich dokumentów jest uzasadnione.

(41) (nowy) Komitet Regionów wydał opinię w dniu 30 maja 2013 r.,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

Artykuł 1

Przedmiot

Celem niniejszej dyrektywy jest zapewnienie bardziej zrównoważonej reprezentacji mężczyzn i kobiet wśród dyrektorów spółek giełdowych poprzez ustanowienie środków, które służą przyspieszeniu postępów w osiąganiu równowagi płci, a jednocześnie przyznanie spółkom dostatecznie długiego terminu na przeprowadzenie niezbędnych w tym celu działań.

²⁷ Dz.U. C 369 z 17.12.2011, s. 14.

Artykuł 2

Definicje

Na potrzeby niniejszej dyrektywy stosuje się następujące definicje:

- (1) „spółka giełdowa” oznacza spółkę, której siedziba statutowa mieści się w państwie członkowskim i której akcje są dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 21 dyrektywy 2014/65/UE, w co najmniej jednym państwie członkowskim;
- 2) „organy spółki” oznaczają jakikolwiek organ administracyjny, zarządczy lub nadzorczy spółki giełdowej;
- 3) „dyrektor” oznacza każdego członka organów spółki, w tym przedstawiciela pracowników;
- 4) „dyrektor wykonawczy” oznacza każdego członka organu spółki w systemie monistycznym, który jest zaangażowany w bieżące zarządzanie spółką giełdową, oraz każdego członka zarządu w systemie dualistycznym;
- 5) „dyrektor niewykonawczy” oznacza każdego członka organu spółki w systemie monistycznym niebędącego dyrektorem wykonawczym i każdego członka rady nadzorczej w systemie dualistycznym;
- 6) „organ spółki w systemie monistycznym” oznacza jeden organ, który wykonuje zarówno funkcję zarządczą, jak i funkcję nadzorczą w spółce giełdowej;
- 7) „system dualistyczny” oznacza system, w którym funkcję zarządczą i funkcję nadzorczą w spółce giełdowej sprawują odrębne organy;
- 8) „małe i średnie przedsiębiorstwo” lub „MŚP” oznacza przedsiębiorstwo, które zatrudnia mniej niż 250 pracowników i którego roczny obrót nie przekracza 50 mln EUR lub którego całkowity bilans roczny nie przekracza 43 mln EUR, bądź – w przypadku MŚP z siedzibą statutową w państwie członkowskim, którego walutą nie jest euro – równowartości tych kwot w walucie tego państwa członkowskiego.
- 9)

Artykuł 2a

Prawo mające zastosowanie

Państwem członkowskim właściwym do celów regulowania spraw objętych zakresem niniejszej dyrektywy w odniesieniu do danej spółki giełdowej jest państwo członkowskie, w którym spółka ta posiada swoją statutową siedzibę, a prawem mającym zastosowanie jest prawo tego państwa członkowskiego.

Artykuł 3

Wyłączenie małych i średnich przedsiębiorstw

Niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do małych i średnich przedsiębiorstw [...].

Artykuł 4

Cele dotyczące równowagi płci w organach spółek

1. Państwa członkowskie zapewniają, by albo:
 - a) spółki giełdowe dążyły do osiągnięcia, do dnia 31 grudnia 2027 r., celu polegającego na objęciu przez przedstawicieli niedostatecznie reprezentowanej płci co najmniej 40 % stanowisk dyrektorów niewykonawczych, albo
 - b) spółki giełdowe dążyły do osiągnięcia, do dnia 31 grudnia 2027 r., celu polegającego na objęciu przez przedstawicieli niedostatecznie reprezentowanej płci co najmniej 33 % wszystkich stanowisk dyrektorskich, w tym zarówno dyrektorów wykonawczych, jak i niewykonawczych.
2. Liczba stanowisk dyrektorów niewykonawczych, którą uznaje się za niezbędną do osiągnięcia celu określonego w ust. 1 lit. a), jest liczbą najbardziej zbliżoną do wartości 40 %, ale mniejszą niż 50 %, natomiast liczba wszystkich stanowisk dyrektorskich, którą uznaje się za niezbędną do osiągnięcia celu określonego w ust. 1 lit. b), jest liczbą najbardziej zbliżoną do wartości 33 %, ale mniejszą niż 50 %. Liczby te przedstawiono w załączniku.

- 3.
- 4.
- 5.
6. Państwa członkowskie mogą postanowić, że spółki giełdowe, w których osoby należące do niedostatecznie reprezentowanej płci stanowią mniej niż 10 % pracowników, nie podlegają przepisom określonym w niniejszym artykule.
- 7.

Artykuł 4a

Środki służące osiągnięciu celów

1. Państwa członkowskie zapewniają, by – z myślą o osiągnięciu jednego z celów określonych w art. 4 ust. 1 – w spółkach giełdowych, które nie spełniają tych celów, selekcja kandydatów, którzy mają zostać powołani lub wybrani na stanowiska określone w art. 4 ust. 1, przebiegała na podstawie analizy porównawczej kwalifikacji poszczególnych kandydatów, przy zastosowaniu jasnych, neutralnie sformułowanych i jednoznacznych kryteriów, określonych przed procedurą selekcyjną.
2. W ramach selekcji kandydatów, którzy mają zostać powołani lub wybrani na stanowiska określone w art. 4 ust. 1, państwa członkowskie zapewniają, by – przy wybieraniu między kandydatami posiadającymi równorzędne kwalifikacje pod względem posiadania umiejętności niezbędnych na danym stanowisku, kompetencji i wyników w pracy – pierwszeństwo przyznawano kandydatowi należącemu do niedostatecznie reprezentowanej płci, chyba że obiektywna ocena uwzględniająca wszystkie kryteria odnoszące się do konkretnych kandydatów przechyla szalę na korzyść kandydata płci przeciwnej.

3. Państwa członkowskie zapewniają, by – w odpowiedzi na wniosek kandydata, którego kandydaturę rozważano w procesie selekcji w celu powołania lub wybrania – spółki giełdowe były zobowiązane przekazać temu kandydatowi następujące informacje:
- a) kryteria kwalifikacji, które były podstawą selekcji,
 - b) obiektywną ocenę porównawczą kandydatów według tych kryteriów, oraz
 - c) w stosownych przypadkach, względy, które przechyliły szalę na korzyść kandydata płci przeciwnej.
4. Państwa członkowskie podejmują niezbędne środki, zgodnie ze swoimi krajowymi systemami sądownictwa, w celu zapewnienia, by – w przypadku gdy kandydat należący do niedostatecznie reprezentowanej płci ustali fakty, na podstawie których można domniemywać, że posiadał on równorzędne kwalifikacje względem kandydata należącego do płci przeciwnej, powołanego lub wybranego w wyniku selekcji – na spółce giełdowej spoczywał obowiązek udowodnienia, że nie naruszono przepisu art. 4a ust. 2.

Artykuł 4b

Zawieszenie stosowania art. 4a

1. Państwo członkowskie może postanowić o zawieszeniu stosowania art. 4a w przypadku gdy przed dniem [Dz.U.: wstawić termin wykonania na podstawie art. 8 ust. 1] podjęto już w tym państwie członkowskim środki równie skuteczne jak te określone w art. 4a w celu osiągnięcia bardziej zrównoważonej reprezentacji kobiet i mężczyzn na stanowiskach dyrektorskich w spółkach giełdowych zgodnie z celami określonymi w art. 4 ust. 1 lub w którym poczyniono postępy, zbliżając się do osiągnięcia tych celów. W tych przypadkach cele określone w art. 4 ust. 1 uznaje się za osiągnięte. Takie równie skuteczne środki mogą obejmować na przykład:
 - a) przepisy krajowe wymagają, by osoby należące do niedostatecznie reprezentowanej płci zajmowały co najmniej 30 % stanowisk dyrektorów niewykonawczych lub co najmniej 25 % wszystkich stanowisk dyrektorskich nie później niż w dniu 31 grudnia 2027 r., a w przypadku nieprzestrzegania tych wymogów zastosowanie mają skuteczne, proporcjonalne i odstraszające środki egzekwowania. W przypadku gdy wiążące cele przewidziane w przepisach krajowych nie mają zastosowania do wszystkich spółek objętych zakresem niniejszej dyrektywy, warunki zawieszenia uznaje się mimo tego za spełnione, jeżeli obowiązki dotyczące ustanowienia indywidualnych celów ilościowych mają zastosowanie do wszystkich spółek giełdowych nieobjętych wiążącymi celami, w tym MŚP, w odniesieniu do niewykonawczych i wykonawczych członków organów spółki oraz w odniesieniu do co najmniej jednego poziomu kierowniczego poniżej poziomu zarządu;
 - b) osoby należące do niedostatecznie reprezentowanej płci zajmują co najmniej 30 % całkowitej liczby wszystkich stanowisk dyrektorów niewykonawczych lub co najmniej 25 % całkowitej liczby wszystkich stanowisk dyrektorskich;
 - c) osoby należące do niedostatecznie reprezentowanej płci zajmują co najmniej 25 % całkowitej liczby wszystkich stanowisk dyrektorów niewykonawczych lub co najmniej 20 % całkowitej liczby wszystkich stanowisk dyrektorskich, a poziom reprezentacji wzrósł o co najmniej 7,5 punktu procentowego w ciągu niedawno minionego pięcioletniego okresu, który zakończył się przed upływem terminu wykonania dyrektywy określonego w art. 8 ust. 1.

- 1b. Do celów oceny spełnienia warunków zawieszenia na podstawie ust. 1 lit. a), ust. 1 lit. b) lub ust. 2 wymagana liczba stanowisk dyrektorskich jest liczbą najbardziej zbliżoną do odsetka 30 % stanowisk dyrektorów niewykonawczych lub 25 % wszystkich stanowisk dyrektorskich, ale stanowiącą mniej niż 40 %. Jest tak również w przypadku, gdy na mocy przepisów krajowych wiążące cele ilościowe stosuje się oddzielnie względem przedstawicieli akcjonariuszy i przedstawicieli pracowników.
2. Państwo członkowskie, które zawiesiło stosowanie art. 4a na mocy ust. 1, może kontynuować stosowanie tego zawieszenia po dniu 31 grudnia 2029 r., wyłącznie jeżeli:
 - a) przepisy krajowe spełniające wymogi określone w ust. 1 nadal mają zastosowanie; lub
 - b) osoby należące do niedostatecznie reprezentowanej płci zajmują co najmniej 30 % całkowitej liczby wszystkich stanowisk dyrektorów niewykonawczych lub co najmniej 25 % całkowitej liczby wszystkich stanowisk dyrektorskich przed dniem 31 grudnia 2029 r.

W przypadku gdy wymogi określone w niniejszym ustępie nie są spełnione, państwa członkowskie ponownie stosują art. 4a ze skutkiem od dnia 30 września 2030 r.

3. W przypadku gdy państwo członkowskie zawiesi stosowanie art. 4a zgodnie z ust. 1 i 2 na podstawie krajowych środków lub postępów w odniesieniu do dyrektorów wykonawczych, to państwo członkowskie może również zawiesić stosowanie art. 4c ust. 1.

Artykuł 4c

Indywidualne cele ilościowe

1. Państwa członkowskie zapewniają, by spółki giełdowe, które nie podlegają celowi określonymu w art. 4 ust. 1 lit. b), ustalały indywidualne cele ilościowe dotyczące zrównoważonej reprezentacji obu płci wśród dyrektorów wykonawczych; spółki te powinny dążyć do osiągnięcia tego celu nie później niż do dnia 31 grudnia 2027 r.
2. W przypadku gdy państwa członkowskie stanowią, zgodnie z art. 4 ust. 6, że pewne spółki giełdowe nie podlegają celom określonym w art. 4, te państwa członkowskie zapewniają, by odnośne spółki ustalały indywidualne cele ilościowe dotyczące zrównoważonej reprezentacji obu płci wśród wszystkich stanowisk dyrektorskich i dążyły do osiągnięcia tych celów nie później niż do dnia 31 grudnia 2027 r.

Artykuł 5

Sprawozdania

- 1.
2. Państwa członkowskie wymagają, by spółki giełdowe dostarczały właściwym organom raz w roku informacje na temat reprezentacji płci w ich organach z rozróżnieniem na dyrektorów niewykonawczych i wykonawczych oraz na temat środków podjętych z myślą o osiągnięciu mających zastosowanie celów określonych w art. 4 ust. 1 i art. 4c. Państwa członkowskie wymagają, by spółki giełdowe publikowały te informacje w odpowiedni i dostępny sposób na swoich stronach internetowych.
3. W przypadku gdy spółka giełdowa nie osiągnie żadnego z celów określonych w art. 4 ust. 1 lub indywidualnych celów ilościowych, o których mowa w art. 4c, informacje, o których mowa w ust. 2, obejmują uzasadnienie nieosiągnięcia wspomnianych celów oraz opis środków, które spółka już przyjęła lub zamierza przyjąć, aby osiągnąć te cele.

- 3a. Obowiązki ustanowione w ust. 2 i 3 nie mają zastosowania do spółek giełdowych mających siedziby statutowe w państwie członkowskim, które zawiesiło stosowanie art. 4a na podstawie art. 4b i którego prawo krajowe zawiera regularne obowiązki sprawozdawcze.
- 4.

Artykuł 6

Środki egzekwowania

1. Państwa członkowskie ustanawiają zasady dotyczące środków egzekwowania mających zastosowanie w przypadku naruszeń przepisów krajowych przyjętych na podstawie art. 4a, art. 4b ust. 2 lit. a), art. 4c oraz art. 5 niniejszej dyrektywy, stosownie do okoliczności, i podejmują wszelkie niezbędne środki dla zapewnienia ich stosowania.
2. Środki egzekwowania muszą być skuteczne, proporcjonalne i odstrasżające.
3. Spółki giełdowe mogą odpowiadać wyłącznie za działania lub zaniechania, które można im przypisać zgodnie z prawem krajowym.[...]

Artykuł 7

Wymogi minimalne

Państwa członkowskie mogą wprowadzić lub utrzymać przepisy, które są bardziej korzystne niż przepisy określone w niniejszej dyrektywie, w celu zapewnienia bardziej zrównoważonej reprezentacji mężczyzn i kobiet w odniesieniu do spółek giełdowych, pod warunkiem że przepisy te nie skutkują nieuzasadnioną dyskryminacją ani nie utrudniają prawidłowego funkcjonowania rynku wewnętrznego.

Artykuł 7a (nowy)

Organy ds. promowania równowagi płci w spółkach giełdowych

Państwa członkowskie wyznaczają co najmniej jeden organ do spraw promowania, analizowania, monitorowania i wspierania równowagi płci w organach spółek giełdowych; takimi organami ds. promowania mogą być np. organy wyznaczone zgodnie z art. 20 dyrektywy 2006/54/WE Parlamentu Europejskiego i Rady²⁸.

Artykuł 8

Wykonanie

1. Państwa członkowskie przyjmują i publikują do dnia [*trzy lata od daty przyjęcia*] przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy. Niezwłocznie przekazują Komisji tekst tych przepisów.
2. Przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne, o których mowa w ust. 1, zawierają odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie takie towarzyszy ich urzędowej publikacji. Metody dokonywania takiego odniesienia określone są przez państwa członkowskie.
- 2a. Państwa członkowskie, które zawieszają – na mocy art. 4b – stosowanie wymogów dotyczących procesu selekcji kandydatów, którzy mają zostać powołani lub wybrani, o których mowa w art. 4a, niezwłocznie przekazują Komisji informacje wykazujące spełnienie warunków określonych w art. 4b.
- 3.
4. Państwa członkowskie przekazują Komisji tekst podstawowych przepisów prawa krajowego, przyjętych w dziedzinie objętej niniejszą dyrektywą.

²⁸ Dyrektywa 2006/54/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie wprowadzenia w życie zasady równości szans oraz równego traktowania kobiet i mężczyzn w dziedzinie zatrudnienia i pracy (Dz.U. L 204 z 26.7.2006, s. 23).

Artykuł 9

Przegląd

1. Państwa członkowskie przekazują Komisji do dnia [*jeden rok od daty przewidzianej w art. 8 ust. 1*], a następnie co dwa lata, sprawozdanie z wykonania niniejszej dyrektywy. Sprawozdania te zawierają między innymi wyczerpujące informacje dotyczące środków podjętych z myślą o osiągnięciu celów określonych w art. 4 ust. 1 lub dotyczące spełnienia warunków, o których mowa w art. 4b, stosownie do okoliczności, informacje przedstawione zgodnie z art. 5 i, w stosownych przypadkach, reprezentatywne informacje dotyczące indywidualnych celów ilościowych określonych przez spółki giełdowe na podstawie art. 4c.
2. Państwa członkowskie, które zawieszają – na mocy art. 4b – stosowanie art. 4a, zawierają w sprawozdaniach wspomnianych w ust. 1 informacje wskazujące, czy warunki określone w art. 4b zostały spełnione. Do dnia [*dwa lata od daty przewidzianej w art. 8 ust. 1*] Komisja przedstawi specjalne sprawozdanie stwierdzające m.in. czy spełnione zostały warunki określone w art. 4b.
3. Komisja przeprowadzi przegląd stosowania niniejszej dyrektywy i przedstawi Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie do dnia 31 grudnia 2031 r., a następnie będzie to czynić co dwa lata. Komisja oceni w szczególności, czy cele niniejszej dyrektywy zostały osiągnięte.
4. W sprawozdaniach Komisja ocenia, czy – w świetle zmian w reprezentacji mężczyzn i kobiet w organach spółek i na poszczególnych poziomach procesu decyzyjnego w całej gospodarce, a także z uwzględnieniem kwestii, czy poczyniony postęp jest wystarczająco trwały – istnieje potrzeba przedłużenia terminu obowiązywania niniejszej dyrektywy poza datę określoną w art. 10 ust. 2 lub ewentualna potrzeba dokonania w dyrektywie innych zmian.

Artykuł 10

Wejście w życie i wygaśnięcie

1. Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie [dwudziestego] dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.
2. Niniejsza dyrektywa wygasa z dniem 31 grudnia 2038 r.

Artykuł 11

Adresaci

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do państw członkowskich.

Sporządzono w Brukseli

W imieniu Parlamentu Europejskiego

W imieniu Rady

Przewodniczący Przewodniczący

**DOCELOWE LICZBY STANOWISK DYREKTORSKICH ZAJMOWANYCH PRZEZ
OSOBY NALEŻĄCE DO NIEDOSTATECZNIE REPREZENTOWANEJ PŁCI**

Liczba stanowisk w organie spółki	Minimalna liczba stanowisk dyrektorów niewykonawczych, zajmowanych przez osoby należące do niedostatecznie reprezentowanej płci, niezbędna do spełnienia celu 40 % (art. 4 ust. 1)	Minimalna liczba stanowisk dyrektorskich, zajmowanych przez osoby należące do niedostatecznie reprezentowanej płci, niezbędna do spełnienia celu 33 % (art. 4 ust. 1 lit. b))
1	–	–
2	–	–
3	1 (33,3 %)	1 (33,3 %)
4	1 (25 %)	1 (25 %)
5	2 (40 %)	2 (40 %)
6	2 (33,3 %)	2 (33,3 %)
7	3 (42,9 %)	2 (28,6 %)
8	3 (37,5 %)	3 (37,5 %)
9	4 (44,4 %)	3 (33,3 %)
10	4 (40 %)	3 (30 %)
11	4 (36,4 %)	4 (36,4 %)
12	5 (41,7 %)	4 (33,3 %)
13	5 (38,4 %)	4 (30,8 %)
14	6 (42,9 %)	5 (35,7 %)
15	6 (40 %)	5 (33,3 %)
16	6 (37,5 %)	5 (31,3 %)

17	7 (41,2 %)	6 (35,3 %)
----	------------	------------

18	7 (38,9 %)	6 (33,3 %)
19	8 (42,1 %)	6 (31,6 %)
20	8 (40 %)	7 (35 %)
21	8 (38,1 %)	7 (33,3 %)
22	9 (40,1 %)	7 (31,8 %)
23	9 (39,1 %)	8 (34,8 %)
24	10 (41,7 %)	8 (33,3 %)
25	10 (40 %)	8 (32 %)
26	10 (38,5 %)	9 (34,6 %)
27	11 (40,7 %)	9 (33,3 %)
28	11 (39,3 %)	9 (32,1 %)
29	12 (41,4 %)	10 (34,5 %)
30	12 (40 %)	10 (33,3 %)
